

Městská knihovna v Praze

ČEŠTÍ
BÁSNÍCI
20. STOLETÍ

MLÁDÍ NEVYKOUŘENÉ

Ivan Martin
Jirous

Praha
2018

e-kniha

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

**MLÁDÍ
NEVYKOUŘENÉ**

/inflační poezie/

A. D. 1980

Znění tohoto textu vychází z díla [Magorova summa I](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Torst v roce 2015. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Ivan Martin Jirous: Mládí nevykouřené), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

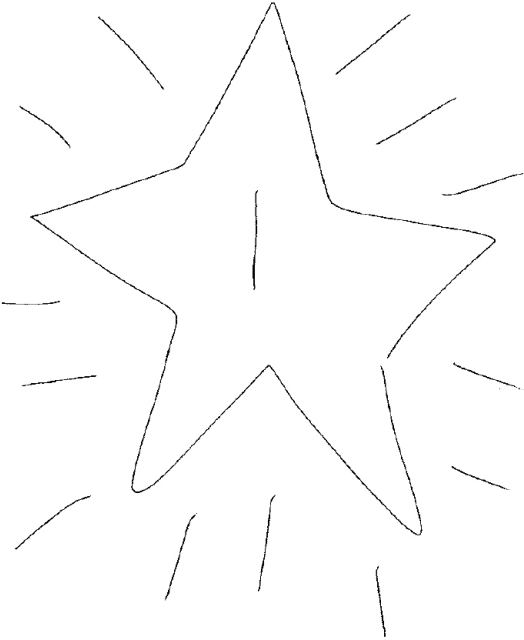
Verze 1.1 z 16. 6. 2020.

OBSAH

Vídeň.....	9
Ciconiiformes.....	11
Amalrikovi	12
N.	13
--- (Panenka Marie usínajíc)	14
B. R.	15
--- (Plamenem)	16
--- (Ach báseň)	17
--- (Nemáte doma).....	18
Daně (III.)	19
H.	20
Jakubovi.....	21
Echo II.....	22
--- (Tak mi šumí v hlavě jako šumí v lesích).....	23
U. F. O.	24
T.....	25
Československo.....	26
D.....	27
50.	28
--- (Podlouhle se dlouží stůl)	29
--- (Karmínový nos toho burana).....	30
--- (Nakreslil jsem Dubskému obrázek)	31
L.....	32
Tomášovi Garrigueovi Baťovi.....	33
--- (f. úzká jak úzkost).....	34
--- (fů fů)	35
Mnemosyné	36
Volkstimme.....	37
--- (Sarančata se mi)	38

Z. S.....	39
--- (Co z Tebe udělal Bůh?).....	40
R.....	41
Kapitulnímu odrdinariátu v Brně.....	42
--- (Fúze už jede na plný pecky).....	43
--- (Fúze fúzuje jak víchr).....	44
--- (To mi).....	45
--- (Zoufalá).....	46
--- (Na to bych musel mít).....	47
Petrovi Uhlovi.....	48
--- (Ach).....	49
J.....	50
--- (Urpoglošé chadrna).....	51
--- (Nejlepší slovenská odpověď).....	52
Stankovičovi.....	53
--- (Elizabet Ledererová polož mi na čuráka ruku).....	54
Komentáře k jednotlivým textům.....	55
Ediční poznámka.....	57

(Amalrikovi

Toyen

Drtinovi

Dalímu

A. T. D.)

Vídeň

Je lepší ve Vídni život svůj mít,
pamatuj!
Mrdat a kouřit Kreiskýmu vocas,
pamatuj!
Bastardovi socialistickému, demokratovi, kouřit
vocas,
pamatuj!
A nacpat si do držky celej Kreiskýho vocas,
i s Unescem a s celym zasranym OSN,
pamatuj!
A celý Helsinki a latentní Madrid vykouřit,
a do držky si nacpat,
pamatuj!
Jak říká Hans Magnus Enzensberger –
Zakládejte si svoje ohavná Švýcarska!
Mrdat Švýcarska a Unesco!
Vykouřit mu!
Věra Linhartová, jestli se to nezměnilo, úřednice
Unesca, ve Francii!
Pamatuj! Takhle dopadla! Pamatuj!
Sežrat hovno pod sebou radši než Karáska,
pamatuj!
A ten náš papež to je taky vykutálenej čurák!
Pamatuj!
Ukousnu mu hlavu!
Ať si mne nepřeje!

Sežeru ho i s Aloisem Jiráskem, který říká ve
svém nejslavnějším spisu:

Slyš, kokote!

Sežeru ti Jirásku tvoje Švýcarsko
i s příbuznejma starýho Štricka!

Má tam bráchu!

Sežeru mu ho!

Aj aj aj aj aj ááááá!

Ve Vídni radši čuráky bych vokukoval,
než tam žil.

Radši eventuálně si čuráky i honil.

Než bych po Vídni naháněl krásnýho
Schwarzenbergra.

Hraběte!

Ha, ha, hraběte!

Takovejch hrabat naseru za večír kýbl.

Ucho mu ukousnu, já ti dám hrabě!

Mrdat!

Unesco!

Dalmácia!

Ciconiiformes

Čáp ze zobáku do zobáku
nosí Panence Marii děťátka.
Andělíček strážný z povijanu
do povijanu nosí děťátka
Panence Marii.

Vratislav Brabenec a Marie
ted' zpátky do zobáku
Ciconii, čápu cpou
děťátka do zobáku.

Tolik něhy, řekla Marie,
co si s tím ted' počnu?
Tolik něhy, řekla Maria kdysi,
pod křížem,
snímali Ho čápi svými zobáky,
co si s tím počnu?
řekla Marie

9. 10. 1980

Amalrikovi

Tam se vaří voda,
nevím čím,
tím, že Tě zabili,
nás nezničí.

Tam se vaří nebe,
nevím čím,
tím, že Tě KGB zabilo,
nás nezničí.

Rajčata budu pěstovat za Tebe,
dokud mne nezabijou taky.
Ale tím, že mne zabijou,
nás nezničí.

V nebeském Jeruzalémě
se budu učit hrát
na elektrickou kytaru,
která zničí sovětské panství, jak jsi sám řekl,
jak víš.

15. 11. 1980

N.

Jak hyjéna,
jak hyjéna do noci Matěj Kurděj zavyl.
Jak harpyje Bondy po celou noc pije.
Odkud se ozve jsem bezem třás,
v dálce zaštěkal Céline,
ta držka dračí.

Probouzejí se spáči.
Sleepers awaken!
Do svítání melodie se line.
Světélka ztrácejí se ve tmě.

- - -

Panenka Marie usínajíc
pozoruje můj krajíc:
neukouš sis, hochu,
zbytečně víc?

Zatím v zeleném háji vedle
prohánějí se chrti, bílí,
kamínky v hodinkách chrastí,
zatímco jinde hodinky se modlí.

Modré nebe
a čím dál vyprahlejší

B. R.

Nejen na mezích Vysočiny
brslen hlohy a jeřabiny
i jinde zasel Pán Bůh rudé

Nejen na mezích na Vysočině
i jinde zasel Pán Bůh rudé
v jiném podzimu září asi,

do noci hnusné vlajky vlají s tou jinou barvou,
jinak rudou,

do noci vlajky povívají,
jiné v nich jiné barvy vlají

Plamenem
v plamenech hořel plamen

- - -

Ach báseň,
ach ne báseň,
ach uvítání, už ne se dočkání svého guru.
Už je to jen necelý den!
Ale už abyste byl tady!
Abyste tu tíhu sejmul, tu nevíru, rmut,
to svinstvo, ty okupační okuje jako náramek
na nohou, na krku a
Guru!
Guru!
Guru!
Těžko to vyvzlykat, vypovědět,
čet jste poslední dobou moje blbé básně,
nevadí mi to,
protože sám jste napsal mnoho blbých básní.
Ale dva si nevystačíme.
Jeden druhému psát blbé básně
a jako na blbém tenisu si je vyměňovat.
Má láska k Vám je důvěra
ve Vaše pochopení mojím blbé lásky
k Vám, a Vaše
pochopení je moje
a Vaše důvěra
Vaší a mojím
blbé lásky, ve Vašem
pochopení

Nemáte doma
Demla alkoholu?

Daně (III.)

Ty jseš strašně velkorysá.
Připomínáš mi tím rysa.

A na ostro
porodila jsi Davida.

H.

Jenomže já jsem ho viděl v lihový láhvi,
rozhlížel se kolem sebe,
zářil.

Já vám dám,
zkuste napsat takový knížky
v lihu.

Jakubovi

Pohodní
jsou podobní.

Echo II.

Zas ztrácím hlas,
furt je to lepší, než kdybych ztrácel ocas.

- - -

Tak mi šumí v hlavě jako šumí v lesích
Bondy se mi blížíš ale kde jsi
tak mi šumí v hlavě jako šumí v lesích

U. F. O.

Nejenom Mládí nevykouřené,
ale i nekouřené jako bouře, která se přežene,
jako slunce, které ztmavne jako vítr,
jako pytel, povívající v tom větru.

Po bouři, která se přežene.

T.

I.

A Trúda Sekaninová-Čakrtová
taky kouří Mářu,
ach, Mářu nevykouřenou.

II.

A to, co dělal Ivan Sekanina,
byla pěkná konina.

III.

Hájil toho komouše Dimitrova,
kterýho bohužel nepověsili.
Kdyby ho byli pověsili,
pověsil bych ho znova.

Československo

Mám na mysli Wást Land,
mám na mysli west lend,
mám na mysli Élend,
tu naši bídu.
Inu.

D.

U Zlatého tygra
se stal Hrabal
dobrým
komunistou.

Teprve teď jsem si
naší dobou jistou.

50.

Na kopci stojí kráva
zdravá jako Bondy.
Dožili jsme se časů jako ondy.

- - -

Podlouhle se dlouží stůl,
stává se stále podlouhlejší,
čtverhrannější.

- - -

Karmínový nos toho burana
úzkostnýho,
Dubskýho, do noci Modré štiky září.
Esenbáci se chystaj ke štáři,
to nevadí,
karmínový nos Ivana úzkostnýho
do noci září.

- - -

Nakreslil jsem Dubskému obrázek,
dlouho si ho prohlížel
a potom zjih.
Slza mu z oka vytekla a
ptal se:
Prosímtě, kde je tam Sever,
kde Západ, kde Východ
a kde Jih?

L.

Za voly za rohy
za zlatý parohy odkud
ho vodíš,
do věží z voloviny ho vodím,
dyť je to vůl.

Tomášovi Garrigueovi Bat'ovi

Když jsem poslouchal ty Stankovičovy kecky,
užasl jsem:
to už je fúze
na plný pecky

f. úzká jak úzkost

fû fû

Mnemosyné

Už dlouho žijem v hrůze
začíná fúze

Volkstimme

Než bych četl Lidohlas
radši bych si kouřil ocas

- - -

Sarančata se mi
chystají sežrat rajčata,
ať mi radši sežerou
Hajdégry,
ty potvory.

Z. S.

Všichni občané města Poličky
by měli být vsazeni
pod pokličky,
do hrníčků,
kde by se jimi vodník
kochal.

Ten vodník je Michal Kobal.

Co z Tebe udělal Bůh?
Suť.

R.

makaróny
špagety jsou na svět
naloženy jako
květiny
jako lilije
Ze dveří skleníku je
pozoruje Panenka Marie

Kapitulnímu odrdinariátu v Brně

naložte si svýho
OCTa
do octa

nebo to udělají
mí kolegové
mykologové!

16. 11. 1980

- - -

Fúze už jede na plný pecky;
už máme s Nikolajem
básní plný necky.

- - -

Fúze fúzuje jak vichr.
Tím jsem si sichr.

- - -

To mi,
Stankoviči, závidíš,
protože Ty básně vůbec psát neumíš,
heč!

- - -

Zoufalá,
zoufalá,
zoufalá
je to poezie, takto
dofúzovala.

- - -

Na to bych musel mít
hebrejský žaludky
abych moh poslouchat písně od Hutky

Petrovi Uhlovi

Jenom co se vrátíš,
pověsíme Tě za nohy,
hi hi.

- - -

Ach,
proč se radši nespálím v kopřivách
než v té bídě, v níž žiju,
proč se radši neválím v žahavkách,
proč radši nenocuju v trnkách, v akátech, trnících,
proč radši nežiju v hlozích?
Kolem mne hlomozí rychlé počasí,
rychle se střídající jaro, podzim, zima, léto a duben,
proč radši nežiju ve větvích?
Proč nežiju radši mezi krtky a kytkami,
proč radši nežiju v ježčím doupěti,
proč žiju v napětí?

J.

Dneska se mi to nelíbí,
zítra se mi to bude nelíbit o něco víc,
popozejtří si z toho hodím mašli.

Ale to jsme si, Jaroslavo,
nepřáli.

Chtěli jsme Ti těma básněma
udělat radost.

- - -

Urpoglošé chadrna
vicht' – čudlále,
Jz kisíhomeztó.

Než bych byl Sumer,
to bych radši umer.

- - -

Nejlepší slovenská odpověď
městu Ur byla když ho sežral Tur
s Urgo Kekkonenem

Stankovičovi

Tobě zase vylízají
holubi z nosu

- - -

Elizabet Ledererová polož mi na čuráka ruku

Komentáře k jednotlivým textům

Vídeň

Celý text je vlastně parafrází písně Svatopluka Karáska *Je lepší na skále život svůj mít* z roku 1973; viz Svatopluk Karásek: *Protestor znamená vyznávám*, Praha – Žďár nad Sázavou 1992, s. 32–33;

N.

„Sleepers awaken!“: autor trval na tomto (možném) pravopisu, byť se nepochybně jedná o narážku na Patchenovo *Sleepers Awake*;

xxx (*Ach báseň*)

„guru“ = Egon Bondy (zde i v dalších textech);

50.

V roce 1980 bylo Egonu Bondymu padesát let; text je parafrází Bondyho básně ze sbírky *Velká kniha* (1952): „SOUSEDE SOUSEDE / mám tu něco pro tebe // Na kopci stojí kráva / která je zdravá // Ať ji soudruh Bína / zavře do kravína“; viz E. B., *Básnické dílo I.*, Praha 2014, s. 456;

R.

5. verš sh.: autor opravil „lilie“ na „lilije“;

Kapitulnímu odrdinariátu v Brně

Deformovaný pravopis slova *ordinariát* v titulu je autorským záměrem; OCT: jde o zkratku připojenou údajně ke jménu brněnského kapitulního ordináře či vikáře, s nímž měl Jirous v roce 1980 spor ohledně zavěšení zvonů ve věži staroříšského kos-

tela; zkratka je nejasná; první dvě písmena by snad mohla v latině znamenat „ordinarius capituli“ či „ordinarius consistorii“, není však též vyloučeno, že jde o angličtinu a znamená pak „Overseas Countries and Territories“, což je shodou okolností jeden z titulů, jímž disponuje brněnský biskup; je však též možno, že jde o „okresního církevního tajemníka“, tedy úředníka dohlížejícího za totalitu na dění v církvích; případně jde o nějaký další, nezjištěný význam; o Jirousově sporu viz též dopis „Vážení konzistori“, in Informace o Chartě, 1980, roč. 3, č. 15, s. 12–13;

xxx (*Elizabet Ledererová...*)

Autor zmínil inspiraci blíže nespecifikovaným čarodášem.

Ediční poznámka

V našem vydání Jirousových básnických i prozaických textů, jak byly editorsky uspořádány Martinem Machovcem pro knižní publikaci *Magorova summa* z roku 2015 v nakladatelství Torst, z níž vycházíme, nejsou zahrnuty komentáře k původu a vydávání jednotlivých děl, jmenný rejstřík, seznam výběrové literatury. Připojeny jsou pouze poznámky k jednotlivým textům, přibližující čtenáři pozadí jejich vzniku a vysvětlující některé zmiňované skutečnosti.

Hlubší zájem o uměleckou tvorbu Ivana M. Jirouse uspokojí bohatý poznámkový aparát obsažený ve 3. svazku *Magorovy summy*, jenž je výsledkem záslužné precizní badatelské práce Martina Machovce a na který našeho čtenáře odkazujeme.

Redakce MKP

Ivan Martin Jirous

Mládí nevykouřené

Edice Čeští básníci 20. století
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.1 z 16. 6. 2020

ISBN 978-80-7602-206-5 (epub)
ISBN 978-80-7602-207-2 (pdf)
ISBN 978-80-7602-208-9 (prc)